

Základy tvorby interaktívnych aplikácií

Architektúra, MVC, MVP

Ing. Peter Kapec, PhD.

LS 2020-21

Obsah

- Architektúra interaktívnych web-aplikácií
 - návrhový vzor MVC
 - návrhový vzor MVP
- Ukážky implementácie v JavaScript
 - základná varianta
 - rozšírenie o viacero objektov a animáciu
 - štruktúra pre komplexnejšiu aplikáciu

Architektúra int. web-aplikácií

Architektúra int. web-aplikácií

- Potreba určenia základnej štruktúry aplikácie
- Nie je to len rozdelenie kódu aplikácie
- Celková organizácia projektu
- Rôzne odporúčania a návrhové vzory
- SW a HW obmedzenia

Architektúra int. web-aplikácií

Logika

Grafika

Vstupy

Zvuk

Hudba

Multiplayer

Zdroje

Architektúra int. web-aplikácií

Logika

Grafika

Vstupy

Zvuk

Hudba

Multiplayer

Zdroje

- Javascript <script>
- Kreslenie <canvas>
- onkeydown ...
- <audio>
- <audio>
- WebSocket
- Rieši browser

Architektúra int. web-aplikácií

Logika

Grafika

Vstupy

Zvuk

Hudba

Multiplayer

Zdroje

- Javascript <script>
- Kreslenie <canvas>
- onkeydown ...
- <audio>
- <audio>
- WebSocket
- Rieši browser

Hlavný cyklus

- Typický hlavný cyklus v hre vyzerá nasledovne JavaScript

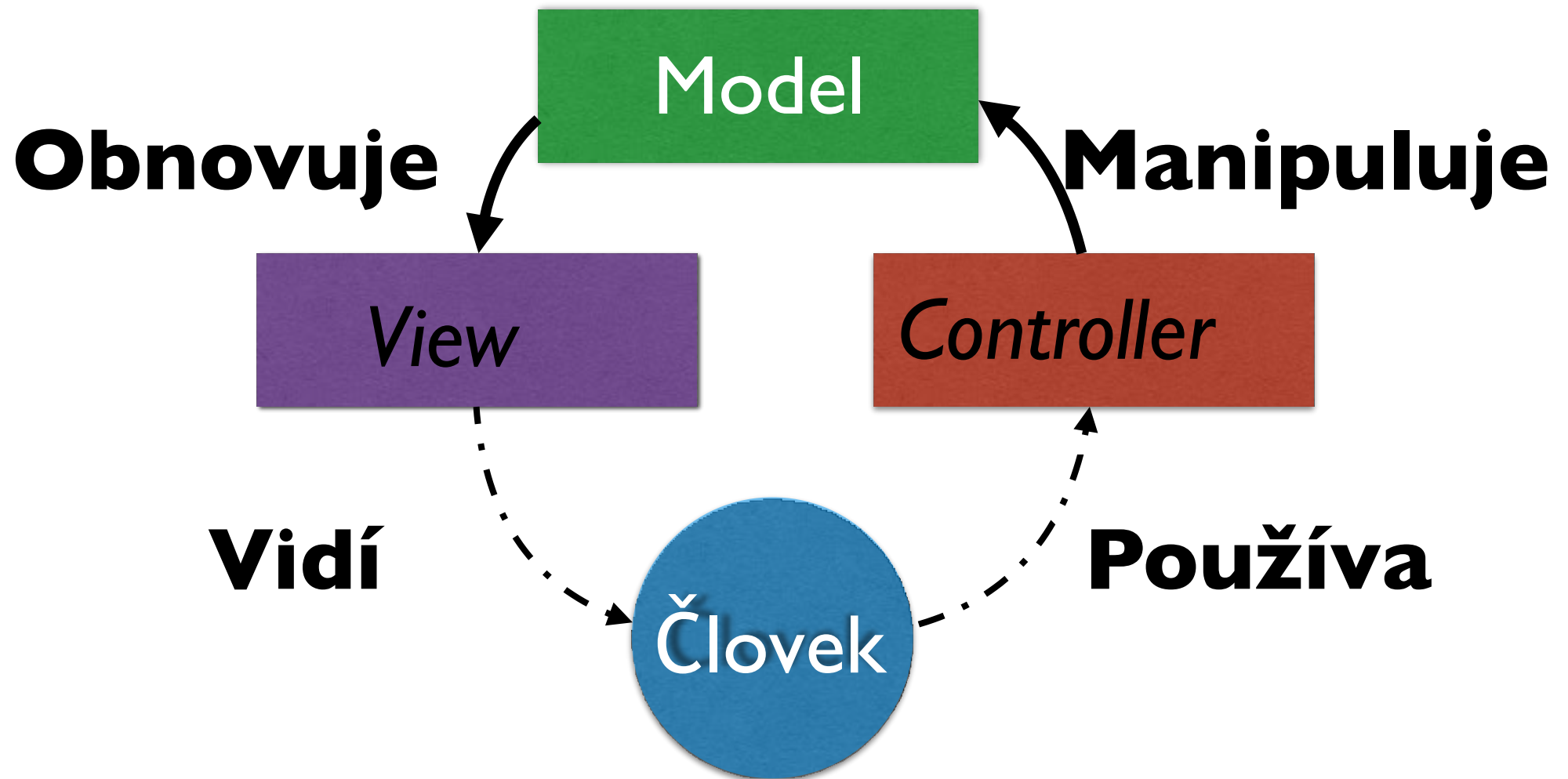
```
function mainLoop()  
{  
    MoveScene();  
    DrawScene();  
    PlaySounds();  
    HandleInputs();  
}  
setInterval(mainLoop, 1000/60); // 60 fps
```


Návrhový vzor MVC

Návrhové vzory

- Základným problémom je určiť aká časť kódu je zodpovedná za aké operácie
- Návrhové vzory popisujú vysoko-úrovňovú organizáciu, ktorá rieši bežné problémy
- V objektovo orientovanom programovaní je návrhový vzor základom, z ktorého sa vychádza

Vzor MVC

Vzor MVC

- **MVC – Model, View, Controller**
- **Model** – vnútorná reprezentácia dát aplikácie
- **View** - pohľad na model a jeho zobrazenie
- **Controller** – riadenie a spracovanie vstupov a zmien
- Zvyčajne sa tieto časti implementujú pomocou oddelených objektov alebo modulov

Model

- Väčšina programov má v prvom rade vykonávať prácu a nemusí dobre vyzerat'
 - Existujú samozrejme výnimky
 - Užitočné aplikácie existovali dávno pred GUI
- Model je časťou, ktorá vykonáva riešenie, všetku prácu – je modelom riešenia problému

Model

- Model by mal byť nezávislý od ostatných komponentov
 - Poskytuje však rozhranie (metódy, funkcie), ktoré možno použiť

Controller

- **Controller** určuje ako sa bude s **Modelom** pracovať
 - Častokrát je **Controller** samotné GUI
- Je skoro vždy možné **Controller** a **Model** oddeliť
- Návrh **Controller-a** je však zvyčajne závislý od **Modelu**
- **Model** by sa nemal nikdy prispôsobovať **Controller-u**

View

- Používateľ očakáva, že bude vidieť stav aplikácie
- **View** poskytuje náhľad na to čo **Model** vykonáva
 - **View** je pasívny a neovplyvňuje **Model**
- **Model** je zväčša nezávislý od **View**, avšak poskytuje mu rozhranie (funkcie/metódy)
- **Pohľad** by *nemal zobrazovať* nič súvisiace s činnosťou **Controller**

View a Controller

- Častokrát je však užitočné spojiť **Controller** a **View**, hlavne u malých aplikácií
- Je to vhodné napríklad pri vysokom prepojení **Controller** s **View**
- **Model** však vždy zostáva oddelený
- **Nikdy** nemiešajte GUI kód s **Modelom**

Oddelenie závislostí

Oddelenie závislostí

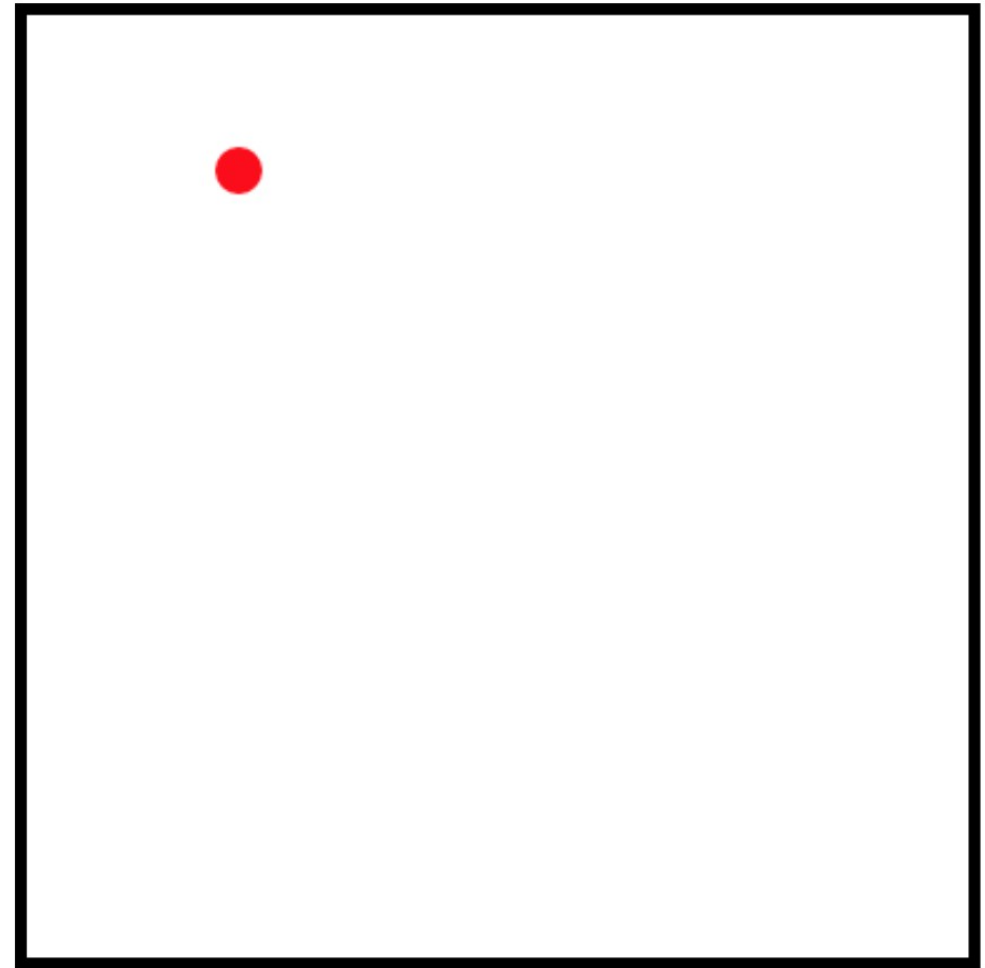
- Nezávislosť častí kódu vedie k robustnosti, flexibilitě pri zmenách a ľahšej udržiavateľnosti kódu
- Nezávislosť častí kódu je žiadúca vlastnosť
- Z predmetu *Princípy softvérového inžinierstva*:
 - Súdržnosť - ako silno je softvérový prvok “fokusovaný”
 - Previazanosť - ako silne je softvérový prvok spojený s inými prvkami

Oddelenie závislostí

- **Model** by nemal byť kontaminovaný ovládaním či kódom vykreslovania
- **View** by mal reprezentovať **Model** taký aký naozaj je bez skreslenia
- **Controller** by mal komunikovať s **Modelom** a **View** len za účelom ich manipulácie
- **Controller** môže napríklad nastaviť premenné, ktoré **View** a **Model** používa

Dot

- Ukážková aplikácia, demonštrácia MVC
- Stlačenie tlačidla *krok* vykoná posun bodu
- Bod sa odráža od hraníc obrazu
- Krok a pozícia sú zobrazené v texte
- Situácia je ilustrovaná obrazom

Step

Tick: 4

Dot

- **Model** ovláda pohyb bodu
- V tomto prípade musí **Model** vedieť veľkosť **View**
 - Pretože potrebuje modelovať hranice od ktorých nastane odraz
- **Model** nevie nič o zvyšku aplikácie a jej ovládacích prvkoch
- **Controller** spracúva stlačenie tlačítka a aktualizuje **Model**
- **View** zobrazuje scénu a počet krokov

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Bouncing Dot</title>
    <script>

    </script>
    <style>
      #canvas {
        border-style: solid;
        border-width: 5px;
      }
    </style>
  </head>

  <body>
    <p>
      <canvas id="canvas" height="400" width="400"></canvas>
    </p>
    <p>
      <button id="button">Step</button>
    </p>
    <p id="text">
      Please click Step!
    </p>
  </body>
</html>
```

Celá aplikácia

```
var canvas
var ctx
var tick = 0 // pocitanie krokov po stlaceni tlacitka

// MODEL
//

// View
//

// Controller
//

// Initialize the application
window.onload = function() { // Main
  // Set up global variables for easy access
  button = document.getElementById("button") // objekt pre tlacitko
  text = document.getElementById("text") // objekt pre text
  canvas = document.getElementById("canvas") // objekt pre canvas
  ctx = canvas.getContext("2d") // objekt pre contex
  button.onclick = step // stlacenie tlacitka zavola step()
}
```


Model

```
// Simple object that stores where the dot is and what it can do
var dot = {
  x: 50, // pozicia x,y
  y: 50,
  dx: 10, // posun v smere dx,dy
  dy: 4,

  // A method to move the object
  move: function() {
    if (this.x >= canvas.width || this.x <= 0) {
      this.dx *= -1
    }
    if (this.y >= canvas.height || this.y <= 0) {
      this.dy *= -1
    }

    // Update object position
    this.x = this.x + this.dx
    this.y = this.y + this.dy
  }
}
```

View

- *drawDot()* vykreslí do *Canvas-u* červený bod

```
// Just takes care of drawing based on model
function drawDot() {
  // Clear the canvas
  ctx.clearRect(0, 0, canvas.width, canvas.height)

  // Render a dot
  ctx.fillStyle = "red"
  ctx.beginPath()
  ctx.arc(dot.x, dot.y, 10, 0, Math.PI * 2)
  ctx.closePath()
  ctx.fill()
}
```

View

- *setText()* modifikuje DOM a nastaví počet krokov

```
// Update html text
function setText() {
  text.innerHTML = "Tick: " + tick
}
```

Controller

- *step()* vykonáva hlavnú funkcionálnosť

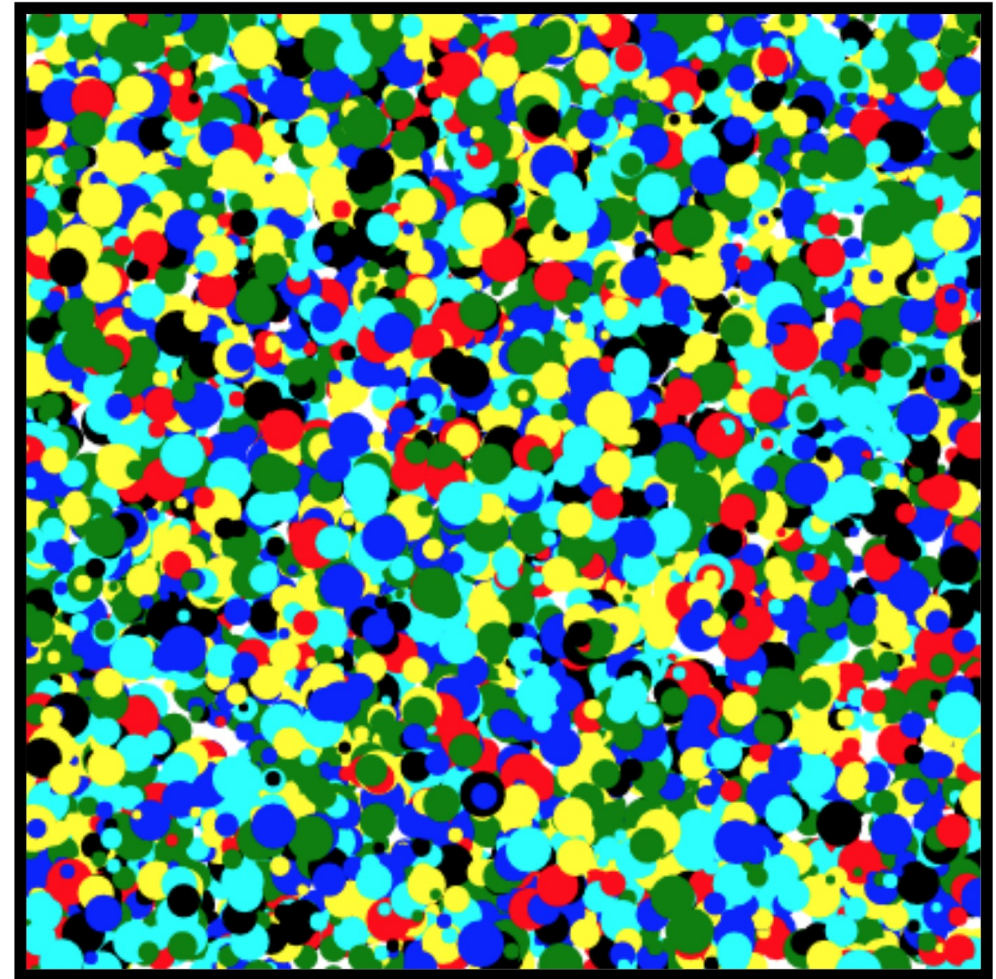
```
// Controls what is being done in the application
// In this case it just orchestrates the model to move and view
// to
// render in a loop
function step() {
  tick++
  dot.move()
  drawDot()
  setText()
}
```

Dot

- Pozri implementáciu v `1_dot.html`

Rozšírenie aplikácie Dot

- Zobrazenie viacerých objektov
- Kolekcia objektov, virtuálna scéna
- Každý objekt sa inicializuje na náhodnej pozícii
 - generovanie cez:
Konštruktor
- Objekty sa pohybujú
 - animácia 30fps

Start

Rozšírenie aplikácie Dot

- Globálne premenné
 - časovač *timer*, počet krokov *tick*
 - pole farieb *colours*
 - pole objektov *dots*

```
var canvas
var ctx
var timer
var tick = 0
var colours = ["red", "green", "blue", "yellow", "cyan",
               "black"]

// Model
//
// In this case the model will be a collection of objects
var dots = []
```

Inicializácia

- tlačítko bude vykonávať funkciu *start()*
- v cykle vytvoríme inštancie *Dot* a vložíme do poľa

```
// Initialization
window.onload = function () {
    // Setup global variables
    button = document.getElementById("button")
    text = document.getElementById("text")
    canvas = document.getElementById("canvas")
    ctx = canvas.getContext("2d")
    button.onclick = start

    // Create 5000 dots
    for (i = 0; i < 5000; i++) {
        dots.push( Dot() )
    }
}
```


Model

- Objektu *Dot* v konštruktore nastavíme náhodnú pozíciu, smer pohybu a farbu

```
// This function will create a new object for each dot
function Dot() {
  // We will make a new object newDot
  var newDot = {}
  newDot.x = Math.random() * canvas.width
  newDot.y = Math.random() * canvas.height
  newDot.dx = Math.random() * 10 - 5
  newDot.dy = Math.random() * 10 - 5
  newDot.size = Math.random() * 8 + 2

  // Randomly select a colour
  var colour_index = Math.round(Math.random() * (colours.length
- 1))
  newDot.colour = colours[colour_index]

  // continue on next slide
```

Model

- Metóda *move()*:
 - otestuje či pozícia je mimo *Canvas*-u, ak je, zmení smer pohybu
 - aktualizuje pozíciu

```
// A method to move the object
newDot.move = function () {
  // Logic
  if (this.x >= canvas.width || this.x <= 0) {
    this.dx *= -1
  }
  if (this.y >= canvas.height || this.y <= 0) {
    this.dy *= -1
  }

  // Update position
  this.x = this.x + this.dx
  this.y = this.y + this.dy
}
return newDot
}
```

View

- *draw()* vykreslí všetky *Dot* objekty v poli *dots*

```
// View
//
function draw() {
    // Clear canvas
    ctx.clearRect(0, 0, canvas.width, canvas.height)

    // Render each dot
    for (i in dots) {
        var dot = dots[i]
        ctx.fillStyle = dot.colour
        ctx.beginPath();
        ctx.arc(dot.x, dot.y, dot.size, 0, Math.PI * 2);
        ctx.closePath();
        ctx.fill();
    }
}
```

Controller

- funkcia *move()* zavolá nad každým objektom *Dots* metódu *move()*
- *step()* vykoná jeden krok simulácie (animácie)

```
// Move all dots
function move() {
    for (var i in dots) {
        dots[i].move()
    }
}

function step() {
    tick++
    move()
    draw()
    setText()
}
```

Controller

- *start()*
 - prepína medzi 2 stavmi tlačítka
 - maže alebo nastavuje časovač, ktorý potom v pravidelných intervaloch volá *step()*

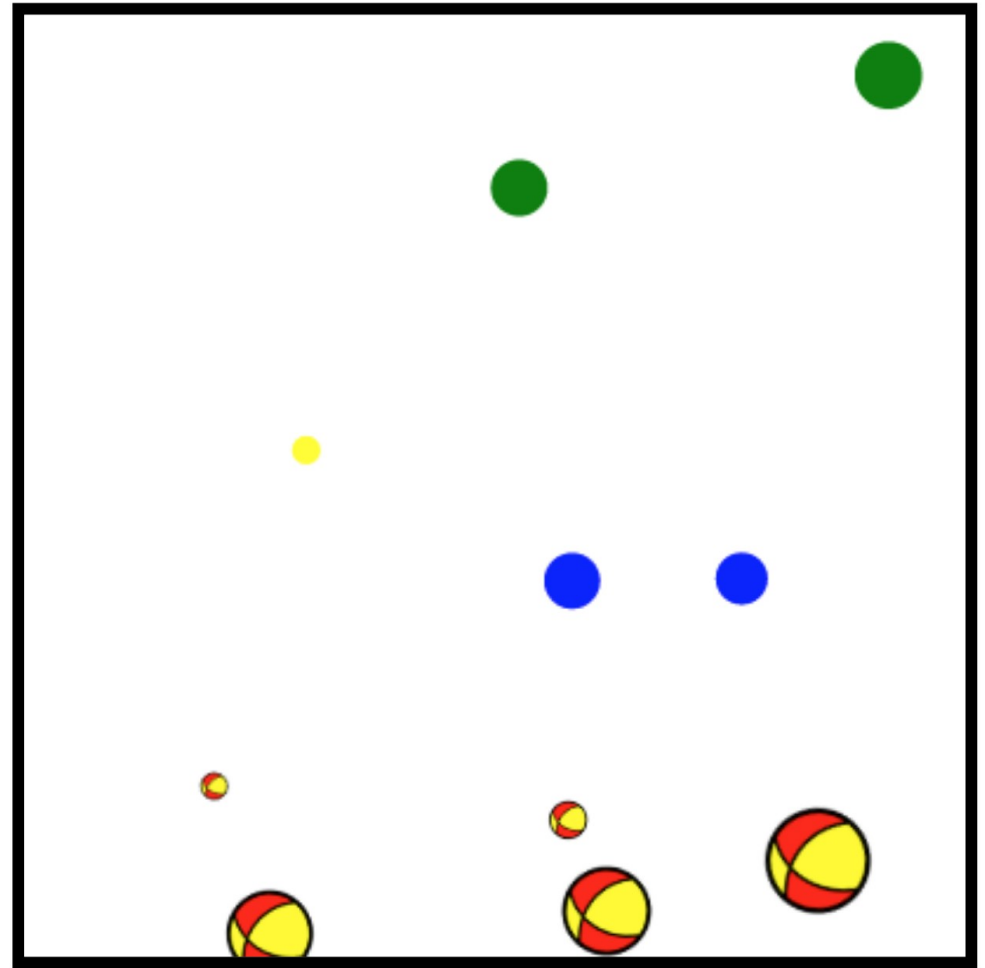
```
// Starts and stops a timer that will call step() 30 times per second
function start() {
    if (timer) {
        timer = clearInterval(timer)
        button.textContent = "Start"
    } else {
        timer = setInterval(step, 1000 / 30);
        button.textContent = "Stop"
    }
}
```

Dots

- Pozri implementáciu v `2_dots.htm`

Odrážajúca sa Lopta

- Rozdelenie kódu do súborov
 - vhodná štruktúra
 - inicializácia
 - hlavná slučka
- Viacero druhov objektov
 - nezávislé zobrazenie
 - pohyb
- Práca s časom

Základná štruktúra

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Bouncing Balls</title>
    <meta charset="utf-8" />
    <link href="css/balls.css" rel="stylesheet" />
    <script src="js/ball.js"></script>
    <script src="js/dot.js"></script>
    <script src="js/main.js"></script>
  </head>
  <body>
    <p>
      <canvas id="canvas" height="400" width="400">No Canvas :(
    </canvas>
    </p>
    
  </body>
</html>
```


Globálne premenné a inicializácia

```
var canvas
var ctx
var time

// Model
var scene = []

// View / Controller / Main loop

// Initialization
window.onload = function() {
  canvas = document.getElementById("canvas")
  ctx = canvas.getContext("2d")

  for (i = 0; i < 5; i++) {           // Create 5 dots and store them in scene
    scene.push( new Dot() )
  }

  for (i = 0; i < 5; i++) {           // Create 5 balls and store them in scene
    scene.push( new Ball() )
  }
  time = Date.now()
  requestAnimationFrame(step)
}
```

Main loop

- Hlavná slučka programu *step()*
 - počíta, koľko času ubehlo od predch. snímky: *dt*
 - posunie a vykreslí všetky objekty v scéne (simulácia)
 - vyžiada si vytvorenie anim. rámca (volá samú seba)

```
function step() {  
  console.log("Step")  
  
  // Get time delta  
  var now = Date.now()  
  var dt = (now - time) / 100  
  time = now  
  
  move(dt)  
  draw()  
  
  requestAnimationFrame(step)  
}
```

View a Controller

```
// View
function draw() {
  // Clear canvas
  ctx.fillStyle = "white"
  ctx.fillRect(0, 0, canvas.width, canvas.height)

  // Render all objects in scene
  for (i in scene) {
    scene[i].draw()
  }
}
```

```
// Controller
function move(dt) {

  // Move all objects in scene (pass delta time)
  for (var i in scene) {
    scene[i].move(dt)
  }
}
```

Objekt *Ball*

- V konštruktore nastavíme atribúty na náhodné veličiny

```
class Ball {  
  // Initialization  
  constructor() {  
    this.image = document.getElementById("image")  
  
    this.x = Math.random() * canvas.width  
    this.y = Math.random() * canvas.height  
    this.dx = Math.random() * 50 - 25  
    this.dy = Math.random() * 50 - 25  
    this.size = Math.random() + .3  
    this.rotation = 0  
  }  
  
  // Movement logic  
  move(dt) { ... }  
  
  // Render self  
  draw() { ... }  
}
```

Pohyb objektu *Ball*

```
// Movement logic
move(dt) {
  console.log("hello")
  if (this.x > canvas.width) {
    this.x = canvas.width
    this.dx = -Math.abs(this.dx)
  }
  if (this.x < 0) { ... }
  if (this.y > canvas.height) {
    this.y = canvas.height
    this.dy = -Math.abs(this.dy) * 0.9 // Reduce movement
  }
  if (this.y < 0) { ... }

  // Movement - !!! each motion (speed, gravity vector) is multiplied with
  dt !!!
  this.x += this.dx * dt
  this.y += this.dy * dt

  this.dy += 9.8 * dt // Add gravitational force

  this.rotation += dt // Rotate based on time
}
```

Vykreslenie objektu *Ball*

- Transformácie

- aplikujú sa v opačnom poradí
- sa kumulujú, preto **každý** objekt by si mal najprv odložiť stav *Context*-u, a po vykreslení kontext obnoviť

```
// Render self - saving state allows to transform object
individually
draw() {
    ctx.save()           // Save current state
    ctx.translate(this.x, this.y)
    ctx.rotate(this.rotation)
    ctx.scale(this.size, this.size)
    ctx.drawImage(this.image, -20, -20, 40, 40)
    ctx.restore()        // Restore state
}
```

Balls

- Pozri implementáciu v ardesári 4_balls

Model View Presenter

Model View Controller

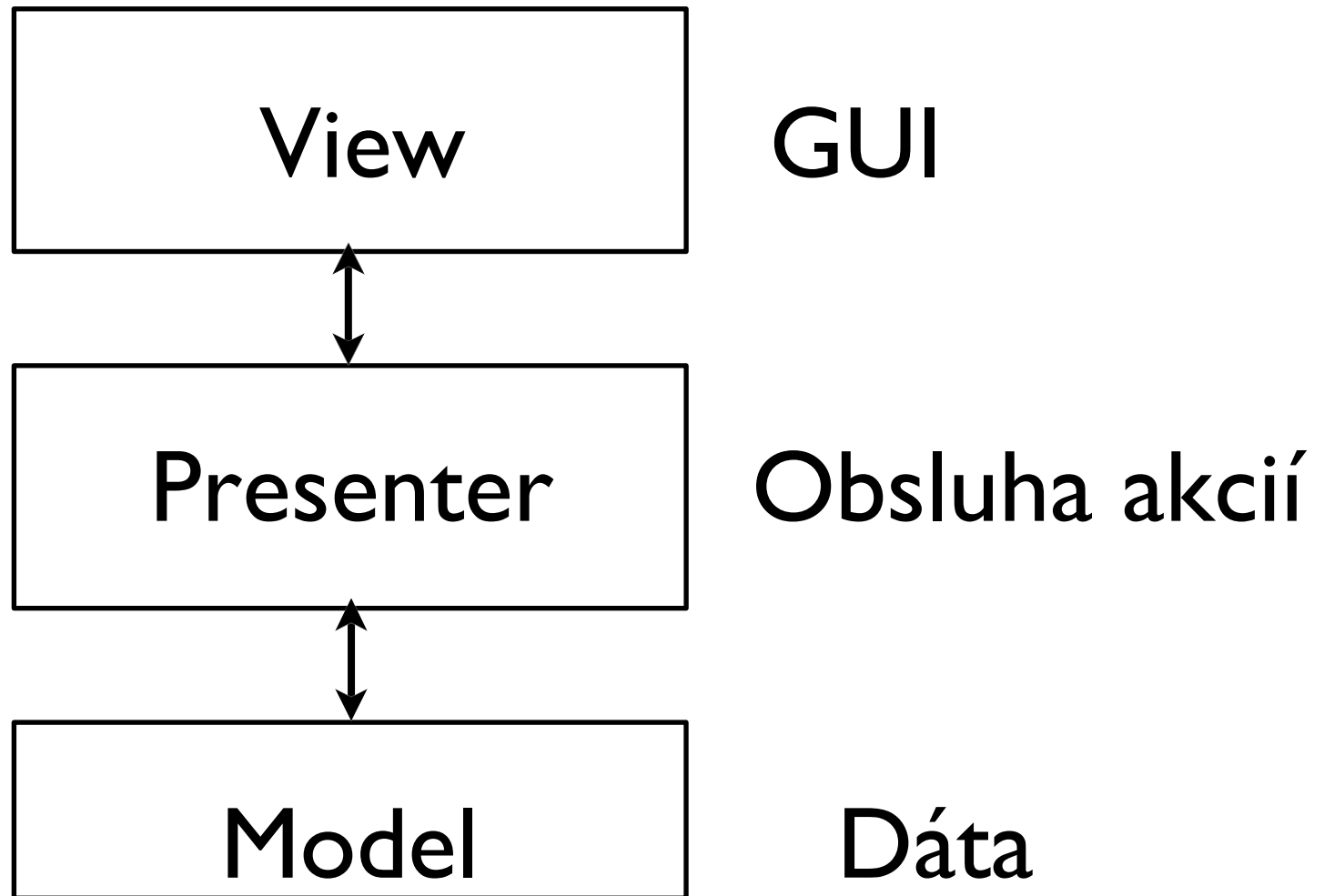
● Rekapitulácia

- Typický návrhový vzor uplatňovaný pri tvorbe interaktívnych aplikácií
- Hlavná myšlienka je oddelenie kódu používateľského rozhrania, dát aplikácie a jej logiky

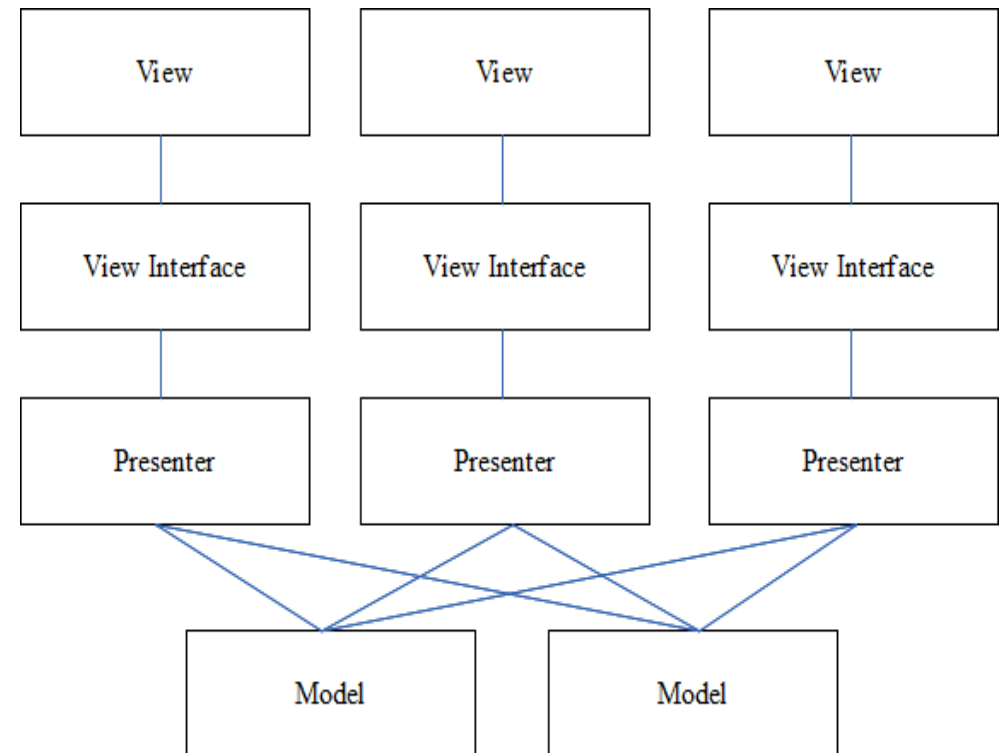
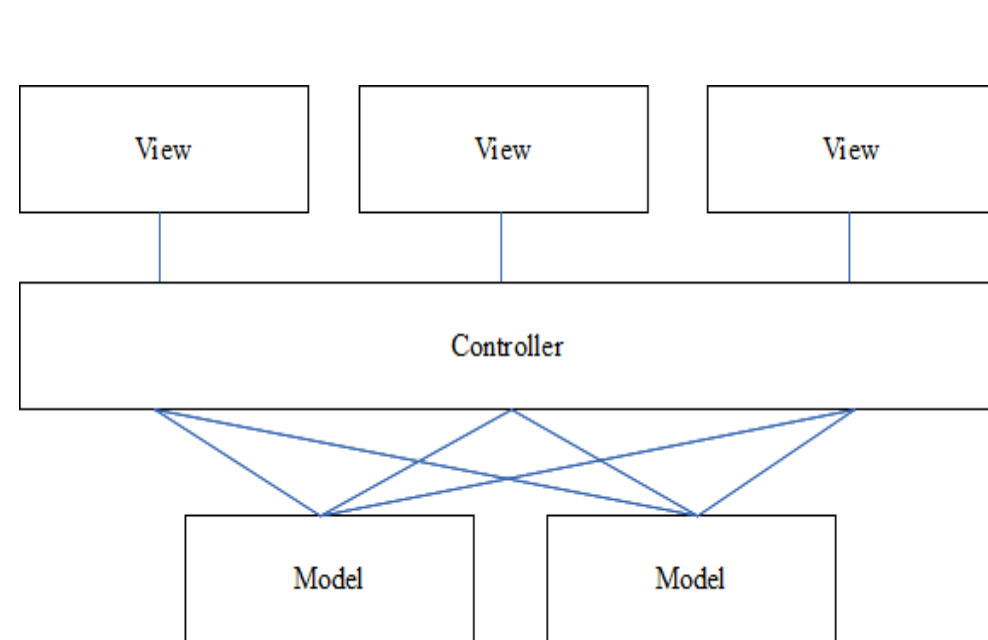
Model View Presenter

- Variácia myšlienky použitej v MVC
- Zamerané na moderné používateľské rozhrania a web aplikácie
- View predstavuje GUI aplikácie a jeho logika a implementácia je daná, napríklad HTML dokumentom
- Nie je nutné implementovať kód spracovania interakcie od používateľa, stačí obslúžiť len jeho akcie
- Presenter je zodpovedný za aplikačnú logiku a predstavuje jadro aplikácie, poskytuje používateľovi ovládanie cez View

Model View Presenter

MVC vs MVP

Troj-vrstvová architektúra

- MVP je vzor pre návrh interakcie, avšak možno ho zovšeobecniť pre návrh interaktívnych aplikácií
- Trojvrstvový návrh aplikácií typický pre Web a Klient-server aplikácie
- Typicky oddeľujeme prezentačnú vrstvu od logiky aplikácie a jej dát

Troj-vrstvová architektúra

Presentation tier

The top-most level of the application is the user interface. The main function of the interface is to translate tasks and results to something the user can understand.

Logic tier

This layer coordinates the application, processes commands, makes logical decisions and evaluations, and performs calculations. It also moves and processes data between the two surrounding layers.

GET LIST OF ALL
SALES MADE
LAST YEAR

ADD ALL SALES
TOGETHER

Data tier

Here information is stored and retrieved from a database or file system. The information is then passed back to the logic tier for processing, and then eventually back to the user.

Database

Storage

Zhrnutie

- Klúčové poznatky z prednášky
 - Čo sú návrhové vzory
 - Návrhový vzor MVC
 - Model – reprezentuje problémovú oblasť
 - View – zabezpečuje zobrazenie Modelu
 - Controler – rieši spracovanie vstupov a riadi aplikáciu
 - Príklady využitia MVC v implementácii
 - základ pre Vaše riešenie
 - Porovnanie MVC s MVP

Nabudúce

- GUI aplikácie a interakcia
- Udalosti v GUI aplikáciách a ich spracovanie
- JavaScript spracovanie vstupov
 - Ukážka implementácie vo vzťahu k MVC
- Spracovanie udalostí v desktopových GUI knižniciach

Ďakujem za pozornosť